



Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LIX. De appellatione interposita in examine ad Parochialem inter concurrentes facto. Et utrùm Episcopus minùs idoneum, omisso magis idoneo, in concursu eligere possit. Quæ requirantur vt peti ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

rem 50. nec majorem 100. scutis : ut etiam observavit Seraph. *decif. 93. num. 6.* Ista autem taxatio grani, ad quatuor scuta pro qualibet salnata, ascendit ad sexaginta circiter aureos, unde die 13. Aprilis 1624. Consului dicto Parocho, ut à sua prætensione destineret, prout in effectu deficit.

- 13 Est tamen advertendum circa præmissa, quod licet ex bulla Pii V. congrua non debeat excedere summam centum scutorum : tamen aliquando Rota Romana majoris quantitatis assignationem factam approbavit ; ea ratione, quia in ejus assignatione debet considerari locus, quantitas fructuum, & onerum ; consuetudo regionis, qualitas personæ, & similia : unde non mirum, si attentis his circumstantiis major quantitas quandoque assignetur : ut per Rot. *decif. 220. num. 11. part. 6. recent.* ex traditis per Rebuff. *in tract. de portion. congr. quest. 9. §.* Maltum etiam in hac materia attendi debet consuetudo regionis, quia in uno loco carius vivitur, quam in alio : ut dicit Rebuff. *dict. quest. 6. & admonet Rota decif. 595. n. 6. part. 4. recent.*

- 15 Considerandum quoque est, utrum adsit ingens animarum numerus, pro quarum cura necessarij sint plures coadjutores, & aliæ expensæ magnæ faciendæ. Item si agatur de persona multum qualificata, cui uberiores expensæ debentur, ut judicavit Rot. *decif. 437. n. 5. part. 3. recent.* ubi approbata fuit congrua 450. ducatorum, propter magnum numerum animarum, ratione cujus necessarij erant quatuor coadjutores, & propter alias circumstantias.

Istam autem portionem regulariter solvendam, & petendam esse ab eo qui decimas percipit, supra n. 1. diximus ex traditis per Rotam *decif. 239. n. 3. part. 2. recent.* Unde si populus ad ejus solutionem non tenetur, nisi in casibus in quibus nullas solvit decimas,

- 16 vel ita exiguas, ut ad Rectoris sustentationem non sufficiant, Rot. *decif. 437. n. 4. in fin. part. 3. recent.* & *decif. 420. n. 8. part. 1. recent.*



CAPUT LIX.

De Appellatione interposita in examine ad parochialem inter concurrentes facto : & utrum Episcopus minus idoneum, omisso magis idoneo, in concursu eligere possit. Quæ requirantur ut peti possit novus concursus. Quæ circumstantiæ considerandæ sint in examine ad parochiales per concursum. Et quæ sint necessaria, ut quis dicatur intrusus.

SUMMARIUM.

- 1 In concursu ad parochiales non licet appellare à non publicatione votorum, quæ per examinatores data sunt.
- 2 A votis examinatorum in concursu ad parochiales, non datur appellatio suspensiva, neque devolutiva.
- 3 A decretis interlocutoriis non datur tacita appellatio.
- 4 Episcopus, inter idoneos in examine ad parochiales concurrentes, potest uni ex illis gratificari.
- 5 Episcopus potest eligere idoneum, omisso magis idoneo in concursu.

- 6 Novus concursus ad parochiales nunquam conceditur, nisi docto de dolo & irrationabili iudicio Episcopi.

- 7 Qui caret beneficio, preferendus est ei, qui jam est provisorius, ceteris paribus : & n. 12.

- 8 Conjectura referuntur, ex quibus provisorius habere presumitur animum resignandi.

- 9 Qui habet animum resignandi, vel dimittendi beneficium, non debet ad concursum admitti.

- 10 In dubio presumitur pro iudicio Ordinarii, nisi de dolo & irrationabilitate constet.

- 11 In concursu debet haberi ratio plurimum circumstantiarum.

- 12 Qui juxta munus, cui preficitur, aptior est, curis est preferendus.

- 13 Intrusus dici non potest, qui habet titulum canonatum.

- 14 Intrusionis poenas non incurrit, qui nullos fructus percipit.

- 15 Rehabilitatio cum nova gratia, purgat vitium intrusionis.

Appellatum fuerat à iudicio Episcopi, quo in concursu parochialis quendam alteri concurrenti, prævio examine, juxta sacri Concilii Tridentini formam facto, prætulera. Primum quidem ex eo quia appellans petierat vota examinatorum aperiri, & illorum copiam sibi tradi, ut ad superiores recensum habere posset : quod tamen illi fuerat denegatum. Secundò ab ipsa relatione examinatorum, & ab irrationabili Episcopi iudicio, super quibus in legatione per viam appellationis disputatum fuit.

Pro eo, qui ab Episcopo nominatus fuerat, Dni appellacionem prædictam subsistere non posse, cum præcipuum illius fundamentum fuerit ex eo, quod denegata sibi fuit publicatio votorum : quia scriptis declaratum fuit per Sacram Congregationem, examinatorum vota quidem, inter ipsos palam data esse, dum super idoneitate concurrentium inter se conferunt : sed non teneri vota in scriptis publicare, imò sufficere quod apud acta testentur se sepe tale idoneum ex pluralitate votorum : ut nota Barbos. ad Concil. Trident. sess. 34. c. 18. n. 120. Nic. Garc. de benefic. part. 9. cap. 2. n. 107.

Similiter non datur appellatio suspensiva, neque devolutiva à votis examinatorum, teste Garc. *dict. part. 9. cap. 2. num. 241. & 242.* Intelligendo tamen ut hoc procedat solum in casu proposito, nempe dum agitur de beneficiis curatis, de quibus loquitur Concilium *dict. cap. 18.* scilicet in beneficiis simplicibus, in quibus licet præsentati, seu electi, vel nominati à personis Ecclesiasticis non debeant institui, nisi prius fuerint ab Ordinariis nominati, & non possit aliquis sub prætextu appellationis evadere, tamen à relatione & reprobatione examinatorum datur appellatio suspensiva, & devolutiva, quando agitur de beneficiis simplicibus, ut dicit Garc. *dict. cap. 2. num. 244.*

Et licet appellans prætenderet appellationem suam extendendam esse ad gravamen per eum præsentatum, & irrationabilem electionem sui adversarii, tamen ejus prætensio non erat fundata. Quia prædicta tanquam habentia naturam interlocutorie, requirunt expressam appellationem, quæ hic non interposita, nisi à reculatione publicationis votorum. Rot. *decif. 591. n. 3. part. 1. recent.*

Et quamvis constaret appellationem prædictam ab electione, & nominatione Episcopi fuisse interpositam : non tamen ideo fundata esset, cum Episcopus

in concursu plurium, qui sunt idonei, possit gratificari uni, omittis aliis idoneis: nec in tali casu deur gravamen considerabile, in quo fundari possit appellatio. Rot. d. decis. 591. n. 5. part. 1. recent. ubi dicitur ita fuisse iudicatum in una Ravenatensi coram Card. Arigonio, quæ inferitur apud Garc. de benefic. d. part. 9. cap. 2. num. 250. ¶ Imò ex mente Sacre Congregationis relata apud Garc. d. d. cap. 2. n. 109. Episcopus non tenetur sequi pluralitatem votorum, & sufficit quod eligatur idoneus, omisso magis idoneo: quia alias omnes electiones litibus, & controversiis essent suppositæ: ut fuit dictum apud Ludov. d. decis. 11. num. 8. quamquam in parochialibus verius sit, non solum in foro interiori, sed etiam in foro exteriori eligendum esse magis dignum; alias electionem nullam esse, ut notavit addit. ad Ludov. d. d. decis. 11. in littera E, in prima, & secunda conclusionem.

6 Nonquam tamen decerni debet novus concursus, nisi appellans doceat de dolo & irrationabili iudicio Episcopi, seu ejus Vicarij: alias sequeretur quod semper posset appellari ab electione Episcopi per concursum. Rot. d. decis. 223. num. 6. post consilia Farinacij, & in d. d. decis. 11. apud Ludov. num. 1. & in decis. 521. num. 1. ubi dicitur iudicium Ordinarij & examinatorum, in concursu ad beneficium in favorem alicujus, non posse revocari in secunda instantia, nisi appareat illud fuisse irrationabile, dolum, & carnalitati, aut humane passionis affectu prolatum. Ricc. in prax. rerum fori Ecclesiast. decis. 426. num. 2. ubi dicit quod de dolo & irrationabilitate Episcopi evidenter constare debet, cum Bulla Pij V. conditionaliter loquatur; & ibi nonnullas doli, & irrationabilitatis conjecturas affert: veluti si familiarem & consanguineum suum eligat, si Doctorem, & unum ex compatriotis reiciat, & similia: quamvis ob solam Doctoris qualitatem, admissio illius, qui Doctoratus gradum non habet, non dicatur irrationabilis: ut declaravit Rot. d. decis. 551. num. 4. part. 3. recent. cum multæ aliæ qualitates considerari debeant, ut n. ox ostendimus. Et quod de irrationabili iudicio, & dolo Episcopi liquide constare debeat, docet etiam Marefcot. lib. 1. variar. resol. cap. 52. n. 24.

7 Et tamen tantum abest, ut de irrationabili iudicio Episcopi constare posset, quin potius multa concurrerent ad favorem provisi, qui nullum aliud habebat beneficium; cum tamen exclusus esset provisor de sufficienti redditu, tam ex beneficio, quam ex pensione; cum de jure is qui beneficio caret, præferendus sit ei qui aliud obtinet: cap. is cui, de præbend. in 6. & habetur in d. decis. 223. num. 2. post consilia Farinacij.

8 Rursum multæ aderant conjecturæ ad præsumendum, quod præfatus appellans habebat intentionem dimittendi illud beneficium suo nepoti, quia habebat beneficium duplo pinguius, quod per viginti annos possederat: aderant illius epistolæ, & confessiones nepotis, qui etiam constitutus fuerat procurator à patre ad litem hanc prosequendam; & ipse nepos declaraverat se de propriis pecuniis expensas litis soluisse: unde nullo modo fundata erat intentio dicti appellantis. ¶ Cum certum sit, ad concursum non admitti eum, qui habet intentionem resignandi: per text. in cap. omissa, §. ceterum, de elect. lib. 6. Ugo. lin. de offi. & potest. Episcop. part. 2. cap. 50. §. 6. num. 5. ubi addit, quod Romæ jurare cogitur concurrens, se non habere tunc animum renunciandi: & in seipso hoc ita observatum fuisse testatur. Præterea multæ aliæ haberi poterant considerationes per dominum Vicarium Episcopi, & examinatores synodales: ut quod rejectus, esset necessarius ad

exercitium curæ animarum in alio prioratu, quem continebat: Quod senilis ejus ætas non adeo apta erat ad beneficium, de quo contendeatur, cujus Ecclesia parochialis sita erat extra oppidum, intermedio existente flumine, quod hyeme, & æstate pertransire debet Parochus. ¶ Denique pro iudicio Episcopi, vel Vicarij in hac materia præsumendum est, nisi de dolo & irrationabilitate illius constet: cap. in presentia, de renunciat. Rot. d. decis. 223. num. 1. & alibi passim.

Neque obstat dixi quandam declarationem examinatorum synodaliū factam in contrarium. Quia ipsi non retractant votum suum, sed dixerunt se in eo non habuisse rationem ætatis & doctrinæ, dum declarant quis esset magis idoneus; sed ex eo motos fuisse, quia provisor nullum aliud habebat beneficium; rejectus verò aliud satis bonum obtinebat, in quo necessarius erat pro salute animarum: quod nocere non potest electo. ¶ Quia ut jam diximus, non solius doctrinæ & ætatis habenda est ratio in concursu, sed etiam circumstantiarum. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 4. num. 113. & seq. Marefcot. lib. 1. variar. resol. cap. 52. numero 25. 26. & 27. Rot. in Faventina Parochialis, decis. 521. 551. & 563. part. 3. recent. ¶ Et in specie, quod præferri debeat destitutus beneficio, beneficium habenti, tenet Rota d. d. decis. 223. num. 2. post consilia Farinacij, & qui juxta munus & rem cui præfatur aptior est. Marefcot. d. d. c. 52. num. 28.

Non obstat etiam quod de intrusione electi opponebatur, ¶ Primò, quia non poterat dici intrusus, cum haberet titulum ab Illustriss. Domino Vicelegato, saltem coloratum; qui præbet excusationem. Rota decis. 741. num. 8. part. 2. recent.

Item nullos fructus perceperat; cum tamen ad hoc ut quis dicatur intrusus, oportet ut fructus perceperit. Putius decis. 45. lib. 3. Rot. decis. 531. numero 2. in fin. part. 2. recent.

Denique in omnem eventum Responsum fuit, ipsum fuisse rehabilitatum, & novam Gratiā & provisionem obtinuisse; quod sufficit. Garc. de benefic. part. 11. cap. 10. num. 225. maxime autem ante fructuum perceptionem. Idem num. 235. & in terminis Paris. de resignat. lib. 8. quest. 9. num. 90.

Re mature discussa post longas altercationes, & varias Sacre Congregationis declarationes, Rota iudicavit secundum hæc scripta in favorem R. D. Horatii Laurentij, super prioratu loci de Rocabeliera, in Nicinesi Parochialis, 13. Martij 1628. quæ decisio inferitur apud Burat. decis. 137. confirmata part. 5. recent. decis. 260. & 44.



CAPUT LX.

Monasterium ex quibus probetur esse exemptum ab omnimoda Episcopi jurisdictione, & immediatè subjectum sedi Apostolicæ. Et quomodo possit prætere jurisdictionem quasi Episcopalem, in omnibus causis, tam matrimonialibus, quam criminalibus. Et utrum huic jurisdictioni fiat præjudicium per actus contrarios, factos à Religiosis contra formam privilegiorum Apostolicorum.